

עברית

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון א', 1 יח"ל, 011107

שים לב!

להלן פירוט החומר שממנו יחוברו שאלות המבחן וגם חומר שלא ייכלל במבחן.

השאלון יכלול טקסט מרכזי וטקסטים נלווים (מסוג מובאות, קטעי עיתונות, נתונים וכיו"ב) בהיקף של עד 750 מילים.*

פרק א – הבנה והבעה (50 נקודות)

- ייכללו** – שאלות (סגורות, פתוחות ומעורבות) על הטקסט המרכזי ועל הטקסטים הנלווים. השאלות יהיו מהיבטים שונים: תוכן, מבנה ולשון (לרבות אמצעים לשוניים-רטוריים). ייבדקו ממדי ההבנה האלה: איתור מידע ואחזורו, פרשנות והיסק, הערכה וביקורת. כמו כן תיבדק מיומנות ההשוואה.
- מטלת סיכום (רגיל או בורר) של המידע הכלול בטקסט.

לא ייכללו – מטלת כתיבה רחבה (בזיקה לטקסט או שלא בזיקה לטקסט).

פרק ב – אוצר המילים והמשמעים; שם המספר ומילות היחס (26 נקודות)

- ייכללו** – אוצר המילים והמשמעים:
- ניתוח ערכים ממילון אבן-שושן [המהדורה החדשה, 2003] בלבד. השאלות יעסקו בסוגיות שונות, כגון סוגי הגדרות, פרטים דקדוקיים, רובד לשוני ומקור המילה.
 - משמעויות מילים וצירופים, נרדפות, שדה סמנטי, לשון מושאלת (מטפורת), קולוקציות.
- שם המספר ומילות היחס.

- לא ייכללו** – יחסי מילים ומשמעים – אחרים מאלה שצוינו לעיל.
- בתחום שם המספר לא ייכללו: שברים פשוטים, מספרים מעורבים, מספרים שיש בהם נקודה עשרונית.
- אותיות השימוש.

פרק ג – תחביר ומערכת הצורות (24 נקודות)

בפרק זה על הנבחן לבחור בשאלות מתחום התחביר או מתחום מערכת הצורות או משניהם.

תחביר

- ייכללו** – סוגי המשפטים: פשוט (פועלי), מורכב, איחוי (מאוחד).
- עיקרי המשפט: נושא, נושא, משלים שם (לוואי), משלימי פועל (לא תידרש הבחנה בין משלימי הפועל השונים).
- קשרים לוגיים.
- שינוי סדר מילים במשפט על פי הנחיות נתונות; עמידה על הבדל במשמעות כתוצאה משינוי הסדר.
- צירופי סמיכות וצירופי שם עצם ותוארו (הבחנה ביניהם, המרות, יידוע וריבוי).

לא ייכללו – משפט שמני.

- דיבור ישיר ודיבור עקיף.
- תקינות – פיסוק והתאם.

* גם במועד זה, כדי להקל על תלמידים לקויי למידה, הגופן מוגדל, לכן הטקסט משתרע על פני כשלושה עמודים, אולם היקפו לא השתנה.

מערכת הצורות*

- ייכללו** – זיהוי שורש בפעלים ובשמות, בגזרת השלמים ובגזרת חסרי פ"נ.
 – שמות פעולה.
 – ניתוח ונטייה של פעלים.
 – ניתוח ומיון של שמות לפי דרכי תצורה: שורש ומשקל, בסיס וצורן סופי, הלחם בסיסים.
 – שאילה מלעז.
 – צורני גזירה וצורני נטייה – משמעויותיהם וההבחנה ביניהם.
 – משמעויות של משקלים.
 – חלקי דיבר, שימושי הבינוני.
 – תקינות בצורות השם.
- לא ייכללו** – גזרת חפ"צ.
 – משמעויות של בניינים.
 – תקינות בצורות הפועל.

הערה: השאלות בפרקים ב-ג יהיו במידת האפשר בהקשר של הטקסט.

* השורשים יהיו מגזרת השלמים (כולל שורשים מרובעים) ומגזרת חסרי פ"נ בלבד; עם זאת, כל צורה מהגזרות האחרות (פועל או שם) הנוטה על דרך השלמים עשויה להיכלל במבחן (כמו פִּנּוּן, יִסְלַל).